

Justyna Sala-Suszyńska

Interaktywne nauczanie języka angielskiego w edukacji wczesnoszkolnej = Interactive English Teaching in Early School Education

Społeczeństwo. Edukacja. Język 6, 49-58

2017

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

Tom 6/2017, ss. 49–58
ISSN 2353-1266
e-ISSN 2449-7983
DOI: 10.19251/sej/2017.6(3)
www.sej.pwsplock.pl

Justyna Sala-Suszyńska

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej

INTERAKTYWNE NAUCZANIE JĘZYKA ANGIELSKIEGO W EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ

INTERACTIVE ENGLISH TEACHING IN EARLY SCHOOL EDUCATION

Abstrakt

W obecnych czasach dzieci funkcjonują na dwóch płaszczyznach. Realnej, na którą składa się bezpośredni kontakt z drugą osobą, i wirtualnej, w sieci. Nie trzeba dodawać, że płaszczyzna wirtualna dla większości młodych ludzi jest bardziej atrakcyjna. W związku z powyższym komputer stał się nieodzownym narzędziem służącym jako forma rozrywki, pomoc w nauce, relaks. Coraz częściej zastępuje kontakt z rówieśnikami. Praca z komputerem nie sprawia uczniom żadnego kłopotu, a środowisko online jest ich naturalnym środowiskiem. Dlatego nauczyciele, zwłaszcza języków obcych, decydują się na korzystanie z interaktywnych środków dydaktycznych, gdyż dzięki temu nauka jest przyjemnością i świetną zabawą dla ucznia, nauczyciela, a także rodziców.

Abstract

In today's world children function on two levels: the real one, which consists in the direct contact with the other person, and the virtual one online. Needless to say, most youngsters find the virtual level far more attractive. As a result, the computer has become an indispensable tool as a form of entertainment, learning aid, relaxation. It increasingly replaces peer contact. Working with a computer does not cause students any trouble, and the online environment is their natural one. Therefore, teachers, especially those of foreign languages, choose to use interactive teaching resources as it makes learning fun for students, teachers and parents alike.

In the article, I emphasize the key role of interactive learning in education, because it affects a number of senses combining image

W artykule podkreślam, kluczową rolę interaktywnych środków w edukacji, gdyż oddziałują one na wiele zmysłów, łącząc w sobie obraz i dźwięk oraz zmuszają odbiorcę do aktywności, a przede wszystkim łączą naukę języka obcego z zabawą oraz wymienniam zalety i wady ich stosowania. Co więcej, prezentuję niektóre interaktywne materiały w nauce języka angielskiego w edukacji wczesnoszkolnej podkreślając, iż różnorodność ćwiczeń, wspaniała grafika i animacje oraz tematy z kręgu zainteresowań dziecka czynią nowoczesne metody nauczania języków obcych niezwykle atrakcyjnymi i efektywnymi.

Słowa kluczowe: interaktywność, metody, nauczanie języka angielskiego, edukacja wczesnoszkolna, technologie informacyjno-komunikacyjne.

1. Wstęp

Pojęcie edukacji XXI wieku jest szerokie i mieści w sobie cztery ważne obszary. Przede wszystkim celem nauczania jest osiągnięcie przez ucznia umiejętności kluczowych w nowoczesnym świecie, do których zalicza się zdolności komunikacyjne, pracę w grupie, rozwiązywanie sytuacji problemowych. Nauczanie widziane jako proces, a nie tylko efekt, aby zapewnić osiągnięcie tych umiejętności, musi skupiać się na tych przedmiotach i tematach, które dla współczesnego świata są ważne. Co więcej, nauczyciele powinni posługiwać się odpowiednimi narzędziami, bliskimi uczniowi zapewniającymi odpowiednie efekty oraz odbywać się w odpowiednim kontekście. Należy podkreślić, iż w nowoczesnej edukacji dużą rolę odgrywa nauka języków obcych, które stanowią podstawę kompetencji współczesnego człowieka.

Cele edukacji językowej w nauczaniu wczesnoszkolnym skupiają się na skutecznym porozumiewaniu się w języku obcym, wszechstronnym rozwoju dziecka, rozbudzeniem pozytywnego nastawienia. Dodatkowo zwrócona jest uwaga na budowanie postawy tolerancji, otwartości wobec kultur, języków i innych narodowości, a także wzmocnienie poczucia własnej wartości dziecka i rozwijanie jego pasji i zainteresowań. Realizując założone cele, nauczyciel powinien brać pod uwagę, iż współczesne dzieci stanowią pokolenie cyfrowe. Aby nauczanie było dla uczniów interesujące, nauczyciel musi wypracować koncepcję stosowania nowych technologii, która między innymi wzbogaci kompetencje uczniów. Co więcej, ponieważ komputery stały się w dzisiejszych czasach powszechnymi pomocami dydaktycznymi, konieczne jest odpowiednie przygotowanie nauczycieli do korzystania z nowoczesnej technologii oraz staranne dobranie i opracowanie wykorzystywanych materiałów edukacyjnych.

and sound, and forces the audience to be active, and above all it combines learning a foreign language with fun. I also enumerate the advantages and disadvantages of using them. Moreover, I present some interactive materials in early English learning, emphasizing that the variety of exercises, great graphics and animations as well as topics of children's interest make modern teaching methods extremely attractive and effective.

Keywords: interactivity, methods of English language teaching, primary education, informational and communicational technology.

2. TIK w nauczaniu języka obcego

Technologie informacyjno-komunikacyjne to już nie przyszłość, a rzeczywistość edukacji. Nauczyciel przestaje być jedynym źródłem informacji, a jego zadaniem jest wskazanie uczniom narzędzi do samodzielnego pogłębiania wiedzy w wielu dziedzinach. Elektronika i Internet wkraczają do szkół, domów i otoczenia w szybkim tempie. Wykorzystanie ich w codziennej pracy wychowawczej i dydaktycznej pozwoli na osiągnięcie coraz lepszych wyników oraz na budowanie pełniejszej i bardziej realnej relacji z uczniem. Ogromne możliwości indywidualizacji działań mogą pomóc w zbudowaniu pozytywnej postawy wobec szkoły już od najmłodszych lat, co będzie procentowało przez cały okres edukacji młodego człowieka [Szczepanik, 2013, s. 16].

Należy kształtować u dzieci umiejętność korzystania z zalet nowoczesnej technologii, wspomagając jego rozwój, kształtując umiejętność krytycznego myślenia oraz refleksyjność i twórczość w rozwiązywaniu problemów. Postawa nauczyciela jako osoby wspierającej, angażującej i motywującej uczniów do aktywności jest z pewnością oczekiwana i niezwykle szybko wśród nich rozpoznawana. Tutaj ważna jest własna aktywność nauczyciela i jego kompetencje w zakresie doboru różnorodnych form i treści przekazu [Szalek, 2004, s. 162]. Nowoczesny nauczyciel to taki, który stale poszerza swój warsztat pracy, również o nowinki technologiczne, jest biegły w obsłudze komputera i innych urządzeń.

Wykorzystanie różnorodnych mediów doskonale sprawdzi się w pracy z dziećmi potrzebującymi mocnych bodźców i oddziaływania wielozmysłowego, ze względu na jeszcze dość rozproszoną uwagę.

Nowoczesna szkoła zakłada promowanie cywilizacji wiedzy, aktualizowanie danych oraz kreowanie i promowanie postaw twórczych. W związku z tym wprowadzanie elementów technologii informacyjnej do nauczania języka obcego w pierwszych klasach szkoły podstawowej zakłada m.in. [Hofman, 2009b, s. 258]:

- a) kształtowanie innowacyjnych postaw pomniejszających luki między cywilizacją naukowo-techniczną a humanistyczną;
- b) technologiczne przygotowanie do samoedukacji;
- c) wykorzystanie zarówno tradycyjnych jak i komputerowych gier strategicznych i językowych;
- d) kreowanie postaw przyjmowania odpowiedzialności za przyszłość,
- e) wprowadzenie elementów interkulturowości oraz rozwijanie indywidualnych predyspozycji uczniów w świetle teorii inteligencji wielorakich H. Gardnera.

2.1. Zalety i wady materiałów interaktywnych

Liczne publikacje pomagają w znalezieniu stosownych programów lub ciekawych stron internetowych [Cwanek-Florek, 2003, s. 74]. Jak pokazuje jednak doświadczenie, gdy chodzi o wykorzystanie znajdujących się w Internecie materiałów, korzysta się głównie z tych, które można wydrukować, tj. krzyżówek, rysunków i diagramów. Niezaprzeczalnym faktem jest to, iż tego typu materiały są interesujące i wartościowe oraz stanowią większość dostępnych w sieci. Internet stwarza jednak możliwości znacznie szersze. Jest to bowiem medium interaktywne, tj. dające możliwości interakcji, czyli

komunikacji między jego użytkownikami np.: przez e-mail lub też użytkownikiem a różnorodnymi materiałami dostępnymi na stronach internetowych, do których należą między innymi interaktywne ćwiczenia językowe [Chudak, 2003, s. 57].

Patrząc krytycznie na tego rodzaju programy i ćwiczenia wnioskuje się, iż zawierają one krótkie sekwencje filmowe czy też klipy dźwiękowe i mają bogatą szatę graficzną, co może mieć pozytywny wpływ na motywację uczniów [Jung, 2001, s. 37]. Nie różnią się one zbyt od tradycyjnych podręczników do nauki języka obcego. W dalszym ciągu występują w nich teksty i typy ćwiczeń takie jak: a) pytania i odpowiedzi, b) tłumaczenia, c) wielokrotny wybór, d) prawda i fałsz, e) przyporządkowania.

Podstawową zaletą ćwiczeń online jest informacja zwrotna, przybierająca różne formy, którą uczeń otrzymuje natychmiast po rozwiązaniu zadania. Najprostsza z nich to komunikat, iż podana odpowiedź jest prawidłowa bądź nieprawidłowa. Taki sygnał jest jednak mało motywujący do dalszej pracy i niezbyt pomocny w przypadku złej odpowiedzi. Dlatego też o wiele lepsze są te ćwiczenia i programy, w których informacja zwrotna jest bardziej zróżnicowana i uczeń jest informowany o tym, dlaczego jego odpowiedź jest niepoprawna bądź nie całkiem poprawna.

Do pozytywów wynikających z pracy z komputerem i interaktywnymi materiałami dydaktycznymi należy również to, iż [Chudak, 2003, s. 57-58]:

- uczeń raczej nie ma możliwości sprawdzenia, jakie jest rozwiązanie zadania przed zakończeniem pracy, gdyż wskazówki i komentarze pojawiają się w miarę postępu jego pracy (nie ma więc niebezpieczeństwa, że zamiast samodzielnie rozwiązać zadanie przepisze tylko jego rozwiązanie z klucza);
- błędne odpowiedzi są zwykle komentowane i opatrywane wskazówkami pomagającymi w ich korekcie;
- uczeń ma do dyspozycji różnego rodzaju pomoce (dodatkowe informacje), z których może korzystać w trakcie rozwiązywania zadań;
- po zakończeniu pracy z programem uczeń ma niekiedy możliwość wglądu w tzw. statystykę błędów i coraz częściej także możliwość ponownego ich przeanalizowania;
- uczeń ma możliwość pracy w odpowiadającym mu i dostosowanym do jego możliwości tempie i wyboru ćwiczeń stosownie do jego własnych potrzeb.

Ćwiczenia w trybie online mają również pewne wady. Po pierwsze, pewnym problemem szczególnie przy ćwiczeniach leksykalnych oraz tłumaczeniach zdań jest ocena udzielonej odpowiedzi, ponieważ autorom tego typu zadań nie zawsze udaje się przewidzieć wszystkie możliwe rozwiązania. Po drugie, problematyczne wydaje się też to, iż w wielu ćwiczeniach odpowiedzi nie tworzy się samemu a jedynie wybiera się jedno z proponowanych rozwiązań, co z kolei może prowadzić do sytuacji, iż nawet uczeń nie znający rozwiązania przypadkowo udzieli dobrej odpowiedzi. Kolejną wadą ćwiczeń online jest brak interakcji z innymi ludźmi. Jednak, najnowocześniejsze programy, jak i stosowanie pracy grupowej w trakcie pracy nad rozwiązaniem zadania, pozwalają na zrównoważenie tego rzekomego osamotnienia i wprowadzenie również do pracy z komputerem elementów naturalnej komunikacji [Chudak, 2003, s. 58].

3. Multitablica jako interaktywny środek dydaktyczny

Środki dydaktyczne niepodważalnie przyczyniają się do usprawnienia procesu nauczania. Cz. Kupisiewicz [2005, s. 129] definiuje je jako przedmioty materialne, które dostarczają uczniom określonych bodźców wzrokowych, słuchowych, dotykowych i innych, dzięki czemu usprawniają proces kształcenia, a przez to wpływają korzystnie na jego przebieg i efekty. Zatem środki dydaktyczne przez pobudzenie zmysłów ucznia umożliwiają nauczycielowi realizację multisensorycznego podejścia do nauczania języka obcego [Jaros, Raulinajtys, 2009, s. 215].

Dydaktycy zwracają uwagę na liczne funkcje, jakie pełnią środki dydaktyczne w procesie nauczania. Do najważniejszych z nich można zaliczyć funkcję motywacyjną, czyli wywołanie zaciekawienia, zainteresowania, chęci i gotowości uczenia się. Ponadto, środki dydaktyczne przybliżają ucznia do poznawanej rzeczywistości, przez co pełnią funkcję poznawczą. Funkcja kształcąca środków dydaktycznych, przyczynia się do rozwoju zdolności poznawczych uczniów i wspomaga zarówno rozwiązywanie przez nich praktycznych i teoretycznych problemów, jak i stosowanie zdobytych wiadomości w praktycznym działaniu. Autorzy podkreślają, iż środki dydaktyczne kształtują odpowiednie postawy, opinie i poglądy, przez co odgrywają rolę wychowawczą [Jaros, Raulinajtys, 2009, s. 215]. Natomiast dzięki swojej funkcji kontrolnej umożliwiają nauczycielom weryfikację wiadomości oraz ocenianie stopnia opanowania odpowiednich umiejętności.

Jedną z najpopularniejszych form cyfrowej technologii w edukacji jest *tablica interaktywna*. Dzięki różnorodnym zastosowaniom narzędzie to staje się katalizatorem w procesie kształcenia na każdym etapie edukacyjnym. Tablica interaktywna posiada ogromny potencjał dydaktyczny, który z jednej strony znacznie uatrakcyjnia oraz usprawnia proces nauczania, a z drugiej spełnia oczekiwania współczesnych uczniów, należących do pokolenia cyfrowego, dla których egzystencja bez komputera czy Internetu jest niewyobrażalna. Na rynku wydawniczym dostępne są różnorodne oprogramowania do tablic interaktywnych. Niezwykle bogata jest również oferta wydawnictw językowych, które najczęściej oferują oprogramowanie kompatybilne z wybranym podręcznikiem do nauki języka obcego. Należy podkreślić, iż tablice te są również wyposażone we własne oprogramowania, które umożliwiają nauczycielom tworzenie oryginalnych materiałów dydaktycznych [Jaros, 2009, s. 143].

Multitablica oparta na interaktywnej technologii, posiada wiele zalet wspomagających proces nauczania. D. Martin [2009, s. 9-11] do najważniejszych walorów tego środka dydaktycznego zalicza:

- prezentację treści kształcenia w interesujący, wielozmysłowy sposób;
- nieograniczone możliwości prezentacyjne;
- dostosowanie form nauczania do potrzeb edukacyjnych uczniów o odmiennych stylach uczenia się i różnych typach inteligencji;
- oparcie nauczania na kluczowych elementach skutecznego uczenia się: widzenie, słyszenie, mówienie, działanie;
- zwiększenie poziomu zapamiętywania oraz rozumienia prezentowanego materiału nauczania;

- zwiększenie motywacji i zaangażowania uczniów oraz nauczycieli;
- rozwijanie kreatywności nauczających i nauczanych;
- zwiększenie dynamiki lekcji;
- nauczanie przyjazne dla środowiska, ze względu na zmniejszenie użycia materiałów w formie papierowej;
- wielokrotne wykorzystywanie materiału lekcyjnego dzięki możliwości zapisu całego lekcji;
- ograniczenie czasu potrzebnego na przygotowanie lekcji;
- lepsza współpraca nauczyciela z uczniami, którzy oczekują zastosowania nowoczesnych technologii w szkole.

Jednakże do najcenniejszych właściwości tablic elektronicznych, należy możliwość kreatywnego wykorzystania specjalistycznego oprogramowania, w które są one wyposażone. Każdy nauczyciel może przygotować lekcje, dostosowując je do potrzeb edukacyjnych konkretnej grupy uczniów. Pomimo, że zaprojektowanie takich zajęć wymaga wcześniejszego przygotowania materiałów dydaktycznych, jest to inwestycja w przyszłość, gdyż lekcje można zapisać w pamięci komputera i wykorzystać w kolejnych latach pracy dydaktycznej [Jaros, 2003, s. 146].

4. Interaktywne aplikacje

Interaktywne aplikacje stanowią kompleksowe ćwiczenia językowe, dzięki którym dziecko może doskonalić i ćwiczyć umiejętności językowe, takie jak: a) rozumienie ze słuchu, b) czytanie, c) pisanie oraz d) mówienie. Ich ciekawą formą są m.in. niezwykle różnorodne ćwiczenia multimedialne, bogato ilustrowane i animowane. Dodatkowo, udźwiękowione dialogi, piosenki i rymowanki wplecione w materiał kursu sprawiają, że dziecko bawi się i uczy jednocześnie. Ich popularność może być spowodowana faktem, iż często przypominają gry komputerowe, które kojarzą się dzieciom z rozrywką i zabawą. Nauczyciel ma możliwość wyboru, gdyż aktywności mogą być wykonywane indywidualnie, ale również w grupach [Jaros, Raulinajtys, 2009, s. 223].

Atrakcyjną, interaktywną aplikacją dla nauczycieli i uczniów jest *Quizlet* [www 1], który stanowi najprostszy sposób na opanowanie materiału przez uczniów. Uczniowie mogą tworzyć własne fiszki lub korzystać z gotowych zestawów przygotowanych przez nauczycieli lub innych użytkowników. Jest to wiodąca aplikacja edukacyjna wykorzystująca fiszki, która sprawia, że nauka języków obcych jest sprawniejsza i bardziej efektywna.

Jako narzędzie zapamiętywania, *Quizlet* pozwala zarejestrowanym użytkownikom tworzyć zbiory materiałów dostosowanych do własnych potrzeb, w celu powtórzenia omawianego materiału. Jest to bardzo dobra aplikacja do uczenia się języków obcych, lekcji powtórkowych, ale także do testów. Podzielony on jest na kilka trybów studyjnych: a) fiszki (*flash cards*); b) grawitacja (*gravity*); c) nauka (*learn*); d) długoterminowe uczenie się (*Long-Term Learning*); e) wymowa (*speller*); f) łączenie (*match*). Taki układ pozwala na właściwe przyswojenie słówek, ich utrwalenie, a następnie sprawdzenie swojej wiedzy.

Tryb *Fiszki* polega na pokazaniu użytkownikowi karty, na której widnieje nowy termin, gdzie on poprzez kliknięcie może ją „odwrócić” lub użyć klawiszy strzałek i zobaczyć definicję danego wyrazu. W następnym trybie *gravitacja*, definicje w kształcie planetoid przewijane są pionowo w dół ekranu. Użytkownik musi wpisać termin, który jest zgodny z definicją, zanim dotrze do dołu ekranu. Jest możliwość wyboru poziomu trudności i tłumaczenia. W kolejnym trybie *nauka*, użytkownikowi jest pokazywany termin (głównie w postaci ilustracji) lub jego definicja i musi on wpisać odpowiedni wyraz, zgodny z tym, co jest pokazane. Po wpisaniu odpowiedzi użytkownik ma możliwość jej sprawdzenia. W trybie *dlugoterminowe uczenie się*, użytkownik otrzymuje zestaw zadań, z którymi ma największy problem. Dzięki temu może ćwiczyć opanowanie materiału i przejść do następnego trybu. W trybie *wymowa* termin jest odczytywany głośno, a zadaniem użytkownika jest wpisanie odpowiedniego terminu z poprawną pisownią. Ostatni tryb to łączenie, polegający na dopasowaniu danego wyrazu do jego ilustracji lub definicji.

Dzięki tej aplikacji nauczyciele mogą tworzyć różnorodne zestawy, służące powtarzaniu omawianego tematu. Mają oni również dostęp do sprawdzenia wyników ich uczniów, co ułatwia znajomość poziomu wiedzy klasy.

Quizlet stanowi dobrą formę powtórki również dla rodziców, którzy z dziećmi mogą uczyć się nowych słówek, powtarzać i sprawdzać się w ćwiczeniach utrwalających znajomość materiału z danego tematu. Dzięki temu rodzice mogą efektywnie spędzać czas ze swoimi dziećmi.

Kolejną, wartą podkreślenia aplikacją jest *Padlet* [www 2], który stanowi tablicę internetową. Można ją wykorzystać jako miejsce dyskusji, tablicę z wiadomościami lub miejsce do udzielania informacji zwrotnej uczniom. Ponadto, narzędzie to jest bardzo przydatne w pracy i może również służyć jako ankieta, podsumowanie projektu, zbiór zdjęć z wycieczki, zbiór ciekawych linków tematycznych. Narzędzie jest łatwe w obsłudze. Po wejściu na stronę aplikacji, należy się zalogować i zacząć tworzenie tablicy. Stanowi miejsce, gdzie można pisać, dodawać linki, zdjęcia. Po opublikowaniu materiałów, inni użytkownicy mają możliwość dodawania swoich wiadomości.

Nauczyciele, zwłaszcza języków obcych, ze względu na różnorodne środki dydaktyczne, mają często problem z segregowaniem materiałów. Dla jego ułatwienia powstała bardzo przydatna aplikacja *LiveBinders* [www 3]. Jest to darmowa witryna do zakładek, która zapewnia unikalną metodę przechowywania zasobów online i udostępniania tych zasobów innym użytkownikom. To doskonałe rozwiązanie, pozwalające gromadzić i segregować materiały takie jak: a) karty pracy w formacie pdf i doc, b) prezentacje PPT, c) linki do stron internetowych, d) interaktywne gry, ćwiczenia oraz obrazki, zdecydowanie ułatwi pracę nauczycielom i pozwoli zaoszczędzić czas w poszukiwaniu potrzebnych materiałów. Dzięki udostępnianiu katalogów innym osobom np. nauczycielom, jest to doskonały sposób na współpracę między nauczycielami z różnych przedmiotów, którzy mogą uzupełniać się wiedzą. Gotowe katalogi można umieszczać na stronie internetowej czy blogu. Co więcej, uczniowie mogą również dodawać komentarze, dzięki czemu

możliwa jest wzajemna komunikacja. Zaletą tej aplikacji jest również możliwość korzystania z niej w każdym miejscu i czasie.

W dzisiejszych czasach podejście do edukacji powinno być nastawione na osiągnięcie umiejętności kluczowych, rozwiązywanie problemów, współpracę oraz odkrywanie nowych metod i technik nauczania i uczenia się. Nauka dzieci, szczególnie sześcioletnich, powinna polegać na uruchamianiu ich własnej aktywności i stwarzaniu im warunków do odnoszenia sukcesów na miarę wykonywanych zadań. Bardzo skutecznym i wciąż aktualnym narzędziem do pracy, szczególnie z wykorzystaniem TIK, są projekty edukacyjne [Szczepanik, 2013, s. 14].

5. Program eTwinning – Europejska społeczność szkolna

Programem zachęcającym do działań projektowych jest europejski *Program eTwinning – Europejska społeczność szkolna*. Polega on na podjęciu wspólnych działań z partnerską szkołą z Unii Europejskiej. Sposób realizacji zadań ma bardzo otwarty charakter. Grupa z dużą dozą dowolności może wybrać tematykę (może być ona zgodna z podstawą programową), termin i czas realizacji projektu. Program zachęca do działań zespoły nauczycielskie, np. nauczyciela języków obcych oraz nauczyciela innego przedmiotu. Wymaga także zastosowania TIK, które istotnie uatrakcyjniają proces zdobywania wiedzy oraz jednocześnie, w sposób pośredni, zachęcają do nauki języka obcego. W programie tym, Internet jest głównym narzędziem komunikacji, służącym do wymiany pomysłów i materiałów między uczniami oraz nauczycielami z różnych krajów [Tokarz, 2012, s. 97].

Warto podejmować działania projektowe z uczniami najmłodszymi. Pobudzają one do działania, zachęcają do planowania i tworzenia. Co więcej, zamieniają edukację w niezapomnianą przygodę, uczą współpracy w grupie, ale także kształtują umiejętność samodzielnego myślenia [Szczepanik, 2013, s. 15].

Internet oprócz możliwości znalezienia w nim gotowych materiałów na lekcje języka angielskiego, umożliwia publikowanie własnych ćwiczeń, w celach udostępnienia ich innym nauczycielom, lub też do użytku własnych uczniów zarówno do pracy na lekcji jak i samodzielnej w domu. Nie jest przy tym konieczna dokładna znajomość programów do tworzenia stron internetowych ani języka programowania. Można bowiem w tym celu posługiwać się oferowanymi w Internecie prostymi w obsłudze programami [Chudak, 2003, s. 61]. Zasoby internetowe są bardzo duże i wymagają jedynie od nauczyciela poświęcenia pewnej ilości czasu na zapoznanie się z nimi, do optymalnego korzystania z nich. Z pewnością jednak warto to uczynić, a czas w to zainwestowany nie będzie stracony, a wręcz przeciwnie, doceniony przez uczniów.

6. Zakończenie

We współczesnym świecie obserwuje się raptowny rozwój i modernizację nowych technologii, informacyjną wymianę i aktualizację danych oraz dostępność i różnorodność gadżetów elektronicznych. Zadaniem współczesnej szkoły jest więc przygotować uczniów do funkcjonowania w świecie przyszłości [Hofman, 2009a, s. 24]. Z pomocą

przychodzi Internet, który dostarcza bogate i autentyczne materiały o różnorodności formy i treści przekazu. Stawia też wymagania, gdyż rzeczowe korzystanie z jego zasobów jest związane ze znajomością języków obcych i posiadaniem umiejętności selekcjonowania i przetwarzania zawartych w nim informacji. Wprowadzenie narzędzi technologii informacyjnej do nauczania języka obcego, służy promowaniu autonomii uczniowskiej przez stopniowe nauczanie procesu konstruowania własnej wiedzy. Struktura zadań opartych na trybie online przekształca pasywny odbiór w aktywne przyswajanie wiedzy.

Zastosowanie TIK na lekcjach języków obcych pozwala rozwijać kluczowe cechy przyszłego pokolenia, takie jak: autonomia, kreatywność, współpraca, interaktywność oraz autentyczność. Sensowne wykorzystanie nowych technologii w nauczaniu języków obcych może mieć korzystny charakter, a nauka stanie się dla uczniów bardziej interesująca, wciągająca i efektywna.

Dobry nauczyciel jest jak dobry kucharz, dla którego przepis jest tylko inspiracją. Dopiero w trakcie przygotowania, poprzez smakowanie i sprawdzanie konsystencji rozpoznaje, co i w jakich ilościach jest mu jeszcze potrzebne do przyrządzenia perfekcyjnego dania [Florkiewicz-Borkowska, 2010, s. 14]. Takim właśnie perfekcyjnym daniem jest lekcja z wykorzystaniem nowoczesnych technologii. To nauczyciel, zgodnie z podstawą programową oraz na podstawie informacji o klasie, uczniach, ich poziomie wiedzy, umiejętnościach i upodobaniach, ma dobrać takie narzędzia, aby lekcja była atrakcyjna, a proces nauczania jak najbardziej efektywny.

Bibliografia:

- Brzeškiewicz Zbigniew. 2005. *Jak łatwo i skutecznie uczyć się języków obcych*. Warszawa: Studio Astropsychologii.
- Chudak Sebastian. 2003. „World Wide Web jako Źródło interesującego i wartościowego materiału na lekcje języka niemieckiego”. *Języki Obce w Szkole*, nr 3.
- Cwanek-Florek Ewa. 2003. „Multimedialne programy dydaktyczne w nauczaniu języka niemieckiego”. *Języki Obce w Szkole*, nr 2.
- Daniel Alina. 2013. *Technologie informacyjne i komunikacyjne w edukacji*. Rzeszów: PBW
- Florkiewicz-Borkowska Marta. 2010. Wykorzystanie TIK na lekcjach niemieckiego na II etapie edukacyjnym. W *Wdrożenie podstawy programowej kształcenia ogólnego w przedszkolach i szkołach*. Warszawa: Centrum Edukacji Obywatelskiej.
- Hofman Agata. 2009a. Dzieci sieci – technologie informacyjno-komunikacyjne – jak nie zgubić wartości i przygotować dzieci do funkcjonowania w społeczeństwie przyszłości. W *Wczesnoszkolne nauczanie języków obcych. Zarys teorii i praktyki*, red. Dorota Sikora-Banasik. Warszawa: Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.
- Hofman Agata. 2009b. *Interdyscyplinarne nauczanie języka angielskiego z zastosowaniem technologii informacyjnej*, Gdańsk: Wydawnictwo Uniwersytetu Gdańskiego.

- Jaros Izabela. 2003. „Gry i zabawy z wykorzystaniem tablicy multimedialnej”. *Języki Obce w Szkole*, nr 2.
- Jaros Izabela, Raulinajtys Anna. 2009. Środki dydaktyczne wykorzystywane w nauczaniu dzieci. W *Wczesnoszkolne nauczanie języków obcych. Zarys teorii i praktyki*, red. Dorota Sikora-Banasik. Warszawa: Centralny Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli.
- Jung Lothar. 2001. *99 Stichwörter zum Unterricht Deutsch als Fremdsprache*. Ismaning: Max Hueber Verlag.
- Kupisiewicz Czesław. 2005. *Podstawy dydaktyki*. Warszawa: WSiP.
- Martin Daniel. 2009. *Activities for Interactive Whiteboard*. London: Helbling Languages.
- Szałek Marek. 2004. *Jak motywować uczniów do nauki języka obcego?* Poznań: Wagros.
- Szczepanik Agnieszka. 2013. „TIK w edukacji wczesnoszkolnej”. *Trendy*, nr 2.
- Tokarz Dominika. 2012. „Wykorzystywanie narzędzi TIK na lekcjach języka angielskiego na przykładzie projektów e-Twinning”. *Języki obce w szkole*, nr 4.
- [www 1] <https://quizlet.com/> (dostęp: 17.08.2017)
- [www 2] <http://pl.padlet.com> (dostęp: 12.08.2017)
- [www 3] www.livebinders.com/ (dostęp: 15.08.2017)